

Dr. Milan Ivšić: Ekonomski i politički parlament kao rješenje krize parlamentarizma. Predavanje održano u Pravničkom društvu dana 28. veljače 1929. Preštampano iz »Mjesečnika«, 8°, str. 22.

Kao uzroke krize demokratskog parlamentarizma naveo je predavač 3 skupine: a) reda evolucijono-historičkoga, b) tehničkoga i c) socijološkoga. Iscrpno je nanizao uzroke tehničkog, a veoma sugestivno iznio razloge socijološkog reda. U samom je naslovu izbačeno rješenje: trebalo bi uvesti *dvije kuće*: političku i ekonomsko-socijalnu. Jednoj bi i drugoj, dakako bio tačno omeden djelokrug i ako bi bilo poslova, koje bi trebalo rješavati na zajedničkim sjednicama. Pisac se kratko osvrće i na najbliže prigovore. Kratko zato, jer je svakom predavanju određeno vremensko jedno trajanje. A valjat će baš sve eventualne prigovore sustavno i iscrpivo iznijeti, te na njih odgovoriti, da se predlagano rješenje u ovim prilikama, u kakovima mi živimo, doista uzmogne ukazati s potrebnom simpatijom.

Čitavo je predavanje aktuelno i vrlo zanimivo, sasvijem prilagodeno našim prilikama. Ima u njemu veoma tačnih opažanja i vrlo precizno formuliranih stručno obrazloženih misli o državnom problemu. »Sa socijološkog gledišta gledaju se države s decentralističkom formom kao najsposobnije ne samo za svoj politički život, nego i za svoj socijalni razvoj« (str. 13.). »Za savremenij demokratski parlamentat možemo reći, da je on ili: samo reprezentant općih političkih interesa ili da je anahronistička forma reprezentacije svih drugih interesa (str. 15.). »Razlozi gospodarski, socijalni, pa uopće socijološki iziskuju nužno reformu sadašnjeg parlamentarnog sistema. U protivnom slučaju ne preostaje drugo, nego diktatura i apsolutizam« (str. 16.). »Reforma parlamentarizma mora nužno da vodi i do reforme same unutrašnje državne strukture t. j. do što veće teritorijalne zaokruženosti prema interesnim sferama producenata i socijalnih grupacija« (str. 17.). »Bila bi luđa bojazan, da će aktivnost samoupravnih jedinica slabiti državni ustroj, ako se vrhovnom parlamentu pridrže prijeko potrebni zajednički i opće interesni predmeti« (str. 20.).

Ideologija demokratizma, ne imajući danas zapravo ideje, uprljala nam je mnogo životnih vrednota. Ona se mora nužno izdići i proširiti da dobije jedan odgovarajući sadržaj. Pisac je zato ne zabacuje načelno, nego traži njezin preporod. Čini se, da tom vremenu idemo u susret makar i preko poteškoća.

Dr. A. Živković.

1. **Charles Laurent: Directoire Pratique pour le Clergé.** 7e édition. Paris Pierre Téqui, 1929., str. 300.

2. **A. Galy: L'ami des Pécheurs,** Paris 1929, Téqui, str. 308, frc. 12.50.

3. **Kirlin-Reinelt: Der moderne Seelsorger auf den Pfaden des hl. Johannes Baptista Vianney,** Herder 1929, str. 172, M. 4.50.

4. **Zweite Linzer Diözesan-Synode,** 21. bis 22. August 1928., Linz 1929., str. 316.

1. — Na osnovu novog crkvenog zakonika i prema novijim odredbama rimskih kongregacija obradio je kanonik Laurent u obliku pitanja

i odgovora mnoga pitanja o ličnosti i dužnostima dušobrižnika, te o njegovom liturgijskom i pastirskom djelovanju. Pisac želi da svećenicima u praktičnom radu olakša pravilno rješavanje slučajeva, koji im dolaze. Tu je praktičnu svrhu potpuno i postigao, ali će ipak u mnogim slučajevima biti potrebno, da svećenik proučava i kanone i odredbe, na koje se Laurent poziva, kako to on i sam ističe.

2. — Galy prikazuje Spasitelja kao prijatelja griješnika, kao čovjeka, koji shvaća i Mariju Magdalenu i Zaheja i Savla i dobrog razbojnika i sv. Petra i sv. Tomu..., te ima samilosti s njima, i kao Boga, koji ih podiže svemoću svojega milosrđa iz njihove bijede. Svakom će dušobrižniku i ispovjedniku ovi reci iznova probuditi samilosnu ljubav prema griješnicima i potaći ga, da i on poput Spasitelja, bude *amicus peccatorum*.

3. — Rijetko se čita takva knjiga. Nije to životopis uzet sam za se, nego je korak za korakom praktički primijenjen našim modernim prilikama i pastoralnim potrebama. Mi vidimo, kakav je bio ovaj sveti dušobrižnik i kako je radio i patio u jednom malom francuskom seocu, ali imamo i odgovor na pitanje, kakav bi bio i kako bi radio u našim prilikama i kako bi rješavao moderna pastoralna pitanja. Knjiga je djelo Američanina Kirlina, u prijevodu Pavla Reinelta. Rijetko se može ovako od srca kazati: tolle, lege!

4. — Biskup linački dr. Gföllner, toliko poštivan, ali i napadan u Austriji, održao je 1928. drugu diecezansku linačku sinodu. Sinodalni dekreti prilagodeju diecezansku disciplinu novom crkvenom zakoniku, novijim odredbama Svete Stolice i savremenim prilikama. Dekreti su kratki, prijeladni i praktični. U naročitom su dodatku otisnuti mnogi dokumenti Svete Stolice i austrijskih biskupa u lijepom njemačkom prijevodu. Osim tega dodana je sinodalnim dekretima opširna uputa o upravljanju s crkvenim imetkom, crkveni i državni zakoni o ženidbi, te dokumenti o vjersko-ćudorednom uzgoju mladeži. Izluči li se iz svega ovoga ono, što je specifično austrijsko, mnoge su stvari vrlo praktične i poučne i za nas.

Dr. D. Kniewald.

1. **Abbé Arnaud d'Agnel et Dr. d'Espeney: Le Scrupule.** Paris 1929, Téqui, str. 300.

2. **P. Lippert S. J. Von Seele zu Seele.** Dreiundzwanzigste bis fünf- undzwanzigste Auflage. Freiburg, Herder, 1929. Str. 272, M. 2.—.

3. **U. Talija: Lijek duševnim bolima,** Split, Hrvatska knjižara 1929., str. 62.

4. **Dr. Tihamér Tóth: Religion des jungen Menschen,** Freiburg 1929, Herder, str. 172, M. 3.40.

5. **Dr. Tihamér Tóth: Bildung des jungen Menschen.** Freiburg, Herder, 1929., 2. Aufl., str. 170., M 3.40.

6. **Dr. Tihamér Tóth: Reine Jugendreife.** Freiburg, Herder, 1929, 4. Aufl., str. 140, M. 3.20.

7. **Müllendorf-Budanac: Kitica cvijeća za kršćansku žensku mladež.** Dubrovnik 1929., str. 360.